

**alice
munroová**

ÚTĚK

P A S E K A

**NOBELOVA
CENA
ZA LITERATURU
2013**

Alice Munroová
Útěk

**alice
munroová**

ÚTĚK

Nakladatelství Paseka
Praha – Litomyšl

PŘELOŽILA ALENA JINDROVÁ-ŠPILAROVÁ

RUNAWAY

Copyright © 2004 by Alice Munro

All rights reserved

Translation © Alena Jindrová-Špilarová, 2011

© Alena Jindrová-Špilarová c/o DILIA, 2011

ISBN 978-80-7432-396-6 (PDF)

ISBN 978-80-7432-395-9 (ePub)

ISBN 978-80-7432-397-3 (mobi)

Památce mých přítelkyň

Mary Careyové

Jean Livermoreové

Meldy Buchananové

ÚTĚK

Carla slyšela auto přijíždět, ještě než se přehouplo přes malé stoupání na silnici, kterému se tady v okolí říkalo pahorek.

To je ona, pomyslela si. Paní Jamiesonová – Sylvia –, vrací se domů z dovolené v Řecku. Ze dveří stodoly – ale dost daleko uvnitř, aby ji nebylo hned vidět – pozorovala silnici, po níž bude muset paní Jamiesonová jet, poněvadž bydlela o půl míle dál než Clark a Carla.

Být to někdo, kdo se chystá zajet k nim, už by zpomaloval. Carla se v duchu modlila: *Jen ať to není ona.*

Jenže byla. Paní Jamiesonová jednou otočila hlavu, na chvíličku – měla co dělat, aby bezpečně projela mezi výmoly a loužemi, které ve šterku natropil déšť –, ale ruku z volantu nezvedla a nezamávala, Carlu neviděla. Carla zahlédla opálenou paži, holou až po rameno, vlasy vyšisované na světlejší odstín, než jaký měly dřív, teď spíš bílé než stříbroplavé, a výraz odhodlaný a zarputilý, a současně jako by jí ta zarputilost připadala směšná – přesně tak by paní Jamiesonová působila při zdolávání takové cesty. Když otočila hlavu, jako by se kmitl jakýsi světlý záblesk – něco jako otázka nebo naděje –, který Carlu přiměl ucouvnout.

Tak, a je to.

Clark to možná ještě neví. Pokud sedí u počítače, je otočen zády k oknu a silnici.

Ale paní Jamiesonová bude muset třeba zajet ještě někam. Co když se cestou z letiště nezastavila pro potraviny – až

doma si může rozmyslet, co vlastně potřebuje. Pak ji možná Clark uvidí. A až se setmí, ukážou se v jejím domě světla. Jenže teď máme červenec, to se stmívá až hodně pozdě. Nakonec by mohla být tak unavená, že se nebude zdržovat se světly a půjde si brzy lehnout.

Na druhou stranu, co když zavolá? Může k tomu dojít každou chvíli.

To léto přšlo a přšlo. Déšť bylo slyšet od božího rána, jak buší na střechu karavanu. Stezky v terénu se rozbahnily, vysoká tráva nasákla vodou, z listů nad hlavou stékaly tu a tam spršky, i když v tu chvíli doopravdy nelilo a vypadalo to, že se mraky rozjasňují. Na každou pochůzku ven si Carla narazila vysoký starý australský plstěný klobouk se širokou střechou a dlouhý tlustý cop si zastrčila pod košili.

Na terénní jízdu se nikdo nedostavil, třebaže Clark a Carla roznegli oznámení po všech tábořištích, kavárnách a další vyvěsili na nástěnku před cestovní kanceláří a všude možně, kde si jenom vzpomněli. Na výcvik jízdy na koni chodilo jenom pár místních žáků, žádné houfy školáků na prázdninách, plné autobusy z letních táborů, které jim zajistily provoz loni v létě. A dokonce i pravidelní zákazníci, s nimiž počítali, se omlouvali, že jedou na dovolenou, nebo prostě jenom zrušili výuku pro to mizerné počasí. Jestliže se odhlásili příliš pozdě, Clark jim stejně započítal ztracený čas. Ně kterým to nebylo vhod a odešli definitivně.

Určitý příjem měli Clark a Carla aspoň ze tří koní, které si u nich majitelé ustájili. Spolu se čtyřmi jejich byli teď venku na louce a oždíbovali trávu pod stromy. Vypadalo to, jako by si ani nevšimli, že déšť na chvíli ustal, jak se odpole dne často stávalo. Jenom natolik, aby to znovu vzbudilo naději – mraky zbělely a zřídly a propouštěly rozptýlený jas, z něhož se nikdy nevyklubalo opravdové slunce, a do večera zpravidla zmizel.

Carla vykydala hnůj ze stáje. Dala si načas – měla ráda rytmus pravidelných prací, vysoký prostor pod střechou stáje, tamější pachy. Teď přešla k výcvikovému kruhu zkontrolovat, zda je půda suchá, pro případ, že by se žák, který měl přijít v pět, přece jen dostavil.

Náhlé lijáky nebyly většinou mimořádně silné ani spojené s větrem, ale minulý týden došlo najednou k jakémusi prudkému náporu, a pak se korunami stromů prohnal nápor vichřice a téměř vodorovný oslepující déšť. Za čtvrt hodiny bylo po bouřce. Ale přes cestu ležely větve, bylo přerušeno elektrické vedení a utrhl se velký kus plastové střešní krytiny nad kruhem. Na konci stezky se udělala louže jako rybník a Clark se dřel až do tmy s prokopáváním odtokového kanálu, aby vodu odvedl.

Střechu ještě neopravil. Přes zmoklé místo natáhl drátěný plot, aby koně nešlapali do bláta, a Carla vyznačila kratší cestu.

Clark teď právě na internetu sháněl informace, kde by mohl koupit nějakou krytinu. Hledal prodejnu s levným zbožím za ceny, jaké by si mohli dovolit, nebo někoho, kdo by se pokoušel takového materiálu zbavit jako použitého. Rozhodně nepůjde do stavebnin ve městě pod hlavičkou Hy a Robert Buckleyovi, kterým říkal Hnusný Rohatý Berani, protože jim dlužil spoustu peněz a tvrdě se s nimi pohádal.

Clark se nehádal jenom s lidmi, kterým byl dlužný. Jeho přátelský vztah, zpočátku tak působivý, dovedl naráz získat. Na určitých místech by se neukázal ani za nic, protože se tam s někým nepohodl, a tak vždycky donutil Carlu, aby tam šla místo něho. Jedním z takových míst byla lékárna. Jednou se před něj vecpala jistá stará paní – totiž vrátila se ještě jednou pro něco, co zapomněla, a místo na konec fronty si stoupla dopředu. Clark reptal. Pokladní mu řekla: „Ona má emfyzém,“ na což Clark odsekl: „Vážně? A já mám zase

hemoroidy,“ a nato zavolali vedoucího a ten ho napomenul, že to byla nevhodná poznámka. V bufetu u výpadovky, kde se nasnídal, mu zase nedali slibovanou slevu, protože bylo už po jedenácté, a Clark se rozčilil a potom ještě upustil kelímek s kávou na zem – jen taktak že nezasáhl děcko ve sportáčku, tak to aspoň tvrdili. Namítl, že to děcko bylo půl míle od něho a kelímek prý upustil proto, že mu k němu nedali manžetu. Hájili se tím, že si o ni neřekl. A on opáčil, že by ji snad měl dostat automaticky.

„Když ty hned vyletíš,“ vytkla mu Carla.

„To je u chlapů normální.“

Nepřipomněla mu hádku s Joy Tuckerovou, knihovnicí z města, která u nich také měla ustájeného koně. Byla to malá náladová kaštanová klisnička jménem Lizzie – když se Joy Tuckerové zachtělo žertovat, říkala jí Lizzie Bordonová. Přijela k nim včera a vůbec neměla náladu na žertování. Stěžovala si, že ještě neopravili střechu a Lizzie prý vypadá mizerně, jako by se nastydla.

Lizzie ve skutečnosti nic nebylo. Clark se snažil – na něho nadlidský výkon – paničku uklidňovat. Ale tentokrát vybuchla Joy Tuckerová a soptila, že ten jejich podnik je špinavá díra a Lizzie si zaslouží něco lepšího. Na to jí Clark odsekl: „Jak je libo.“ Joy si Lizzie neodvedla – aspoň prozatím –, jak Carla očekávala. Ale Clark si předtím malou klisničku oblíbil, stala se jeho miláčkem, a teď už s ní nechtěl nic mít. To se jejich citů dotklo – při tréninku se chovala jankovitě, a když jí čistili kopyta, což se dělalo každý den, aby se jí tam neusadila plíseň, vyváděla jako pomínutá. Carla si musela dávat pozor, aby ji nekousla.

Avšak nejhůř Carla nesla, že zmizela Flora, malá bílá kozička, která dělala koňům společnost ve stáji i na pastvě. Už dva dni po ní nebylo ani vidu, ani slechu. Carla měla obavy, jestli ji nedostali divocí psi nebo kojoti, či dokonce medvěd.

Včera i předevcírem se jí o Floře zdálo. V prvním snu přišla Flora až přímo k posteli s červeným jablíčkem v tlamě, zato v tom druhém – v noci na dnešek – utekla, sotva uviděla Carlu přicházet. Vypadalo to, že má poraněnou nožku, ale přesto se dala do běhu. Přivedla Carlu k barikádě z ostnatého drátu, takové, jaké se vyskytují na bojištích, a potom jí i přes tu poraněnou nohu proklouzla, prostě se tam protáhla jako bílý úhoř a zmizela.

Koně uviděli Carlu přicházet ke kruhu a všichni se nahrnuli k plotu, aby si jich cestou zpátky všimla. Vypadali zuboženě, přestože přes ně přehodili deky. Tiše na ně mluvila, omlouvala se, že jim nic nepřinesla. Hladila je po šíji a drbala po nose a ptala se jich, jestli nevědí, co je s Florou.

Grace a Jaloveček zafrkali a tiskli se k ní čumákem, jako kdyby to jméno poznali a měli starost jako ona, ale pak se mezi ně vetřela Lizzie a odrazila Graceinu hlavu od Carliny laskající ruky. Navíc ji do té ruky rafla, a Carla jí pak musela pořádně vyčinit.

Ještě před třemi lety se Carla na obytné karavany ani nepodívala. A vlastně jim tak ani neříkala. Stejně jako její rodiče by „karavan“ považovala za něco snobského. Někteří lidé prostě bydleli v přívěsech, to bylo všechno. Jeden přívěs se nelišil od druhých. Když se pak přestěhovala sem a rozhodla se žít s Clarkem, začala se na věci dívat jinak. Osvojila si už taky výraz „obytný karavan“ či „pojízdný domov“ a zajímalo ji, jak si je lidé zařídili. Jaké záclonky si tam pověsili, jak si je uvnitř vymalovali a jaké parádní verandy či patia nebo další pokojíky si přistavěli. Skoro se ani nemohla dočkat, až se sama pustí do takového vylepšování.

Clark její nápady nějakou dobu přijímal. Postavil jim nové schůdky a k nim velice dlouho sháněl zábradlí ze starého tepaného kovu. Nijak si nestěžoval na to, kolik musel zaplatit

za barvu do kuchyně a koupelny nebo za látku na záclony. Její nátěry byly kvapné – tehdy nevěděla, že je dvířka ke skříňkám třeba vyndat z pantů. Ani že by se záclony, které od té doby vybledly, měly podšít.

Do čeho se Clarkovi vůbec nechtělo, bylo strhávání koberce, který byl ve všech místnostech stejný a na jehož náhradu Carla nejvíc spoléhala. Ten nový se skládal z hnědých čtverečků a zdobil ho vzor z tmavohnědých, rezavých a béžových klikyháků a tvarů. Dlouho si myslela, že ta čmáranice je na všech čtvercích uspořádána stejně. A když pak měla víc času, hodně času, aby je prozkoumala, zjistila, že spojením čtyř vzorů vznikají stejné větší čtverce. Někdy se to uspořádání dalo poznat na první pohled, jindy se ukázalo až po delším soustředění.

Věnovala se tomu, když venku přšlo a Clarkova mrzutá nálada těžce dopadala na všechno uvnitř. Nezajímal se o nic než o obrazovku počítače. Ale nejlepší bylo vymyslet si nebo si vzpomenout, že je třeba udělat něco ve stáji. Když se cítila nešťastná, koně se na ni nechtěli ani podívat, ale Flora, kterou nikdy neuvazovali, k ní hned přišla, otírala se o ni a vzhlížela k ní s výrazem ne snad soucitu, ale jakéhosi šibalského přátelství v jiskrných žlutozelených očích.

Flora byla ještě poloviční kůzle, když ji Clark přinesl domů z jedné farmy, kam se šel handrkovat o nějaké koňské postroje. Majitelé se chystali skoncovat s venkovským životem nebo alespoň s chovem zvířat – koně už prodali, ale nepodařilo se jim zbavit se koz. Slyšel, že koza je schopná vnést do koňské stáje klid a mír, a chtěl to vyzkoušet. Časem ji hodlali použít k chovu, ale zatím se u ní neobjevily žádné známky hárání.

Zpočátku se stala výlučně Clarkovým mazlíčkem. Všude za ním chodila a tančila, jen aby si jí všiml. Byla hbitá, půvabná a provokativní jako kotátko a oba často rozesmávala tím, jak připomínala nevinné zamilované děvčátko. Ale

jakmile trochu vyrostla, připoutala se víc ke Carle, a v tomhle vztahu byla najednou jakoby mnohem moudřejší, méně dovádívá – zdálo se, že má v sobě místo toho jakýsi nenápadný ironický smysl pro humor. Ke koním se Carla chovala něžně, přísně a poněkud mateřsky, ale její přátelství s Florou vypadalo docela jinak. Flora jí nestrpěla žádnou nadřazenost.

„Flora se pořád ještě neukázala?“ zeptala se, když si stahovala stájové holiny. Clark dal oznámení o ztracené koze na internet.

„Zatím ne,“ odpověděl starostlivým, ale celkem přátelským hlasem. Už poněkolikáté nadhodil, že se třeba Flora vydala hledat partnera.

O paní Jamiesonové nepadlo ani slovo. Carla postavila vodu na čaj. Clark si něco pobrukoval, jak měl ve zvyku, když seděl u počítače.

Někdy s ním rozprávěl. *Blbost*, řekl, jako by se s obrazovkou přel. Jindy se zase zasmál – ale nepamatoval se proč, když se ho pak na to ptala.

„Nechceš čaj?“ zavolala Carla, a k jejímu překvapení vstal a zašel za ní do kuchyně.

„A je to,“ řekl. „Už je to tady, Carlo.“

„Cože?“

„Už zavolala.“

„Kdo?“

„Její Veličenstvo. Královna Sylvia. Zrovna se vrátila.“

„Ani jsem neslyšela vůz.“

„Na to jsem se tě neptal.“

„Kvůli čemu teda volala?“

„Máš tam přijít pomoci s gruntováním. Aspoň to říkala. Zítřka.“

„A cos jí na to odpověděl?“

„Řek jsem, že samozřejmě přijdeš. Ale radši jí to potvrd sama.“

„To snad není třeba, když už jsi jí to slíbil,“ vymlouvala se Carla. Nalila čaj do hrnků. „Dům jsem jí vygruntovala, než odjela. Nevím, co tam může být za práci tak brzy.“

„Třeba jí tam vlezli mývalové a nasvinili jí tam, když byla pryč. To nikdy nevíš.“

„Snad jí nemusím volat hned teď,“ protestovala. „Chci si vypít čaj a taky se vysprchovat.“

„Čím dřív, tím líp.“

Carla si odnesla čaj do koupelny a ještě zavolala: „Musíme zajít do prádelny. I když ručníky uschnou, pořád páchnou plesnivinou.“

„Nezapomeň na ten telefon, Carlo.“

Napadlo ji, že tam bude možná ještě stále stát, až vyjde ven, jenže už zase seděl u počítače. Oblékla se, jako by se chystala jít do města – doufala, že pokud odtud vypadnou a zajdou do prádelny a v bufetu si koupí cappuccino do kelímku, snad by spolu mohli hovořit jinak, dokázali by se uvolnit. Rázným krokem zašla do obývacího pokoje a zezadu ho objala. Ale přitom ji okamžitě zavalila vlna žalu – to snad musí být tou horkou sprchou, že se jí spustil vodopád slz – a skláněla se nad ním celá zdrcená a v pláči.

Zvedl ruce z klávesnice, ale zůstal tiše sedět.

„Hlavně se na mě nezlob,“ naříkala.

„Já se nezlobím. Jenom mě štve, když se takhle chováš, to je všechno.“

„A já se chovám takhle právě proto, že se zlobíš.“

„Nevykládej mi, jestli jsem naštvanej nebo ne. Dusíš mě. Začni dělat večeri.“

A tak se do toho pustila. Už bylo jasné, že žák objednaný na pátku nepřijde. Připravila si brambory a začala je loupat, avšak slzy ne a ne přestat, takže ani na práci neviděla. Otrhla si obličej papírovou utěrkou a odtrhla další. S tou pak vyšla do deště. Do stáje nezamířila, protože bez Flory tam na ni všechno padalo. Vydala se po cestě zpátky do lesa. Koně byli

na druhé louce. Přišli se na ni podívat k plotu. Všichni kromě Lizzie, která dováděla a trochu pofrkávala, jako by poznali, že se její pozornost se toulá jinde.

Začalo to, když si přečetli nekrolog pana Jamiesona. Ten otiskly místní noviny a jeho obličej se objevil ve večerních zprávách. Až do té doby znali Jamiesonovy jen jako sousedy, kteří se s nikým moc nestýkali. Ona učila botaniku na vyšší střední škole vzdálené čtyřicet mil, takže musela trávit hodně času dojížděním. On byl básník.

Tolik věděl každý. Ale zdálo se, že se zabývá jinými věcmi. Na básníka a na starého člověka – možná o dvacet let staršího než paní Jamiesonová – byl ošlehaný a pohyblivý. U svého domu zdokonalil odvodňovací systém, vyčistil trativod a vyložil ho kameny. Zryl, osadil a oplotil zeleninovou zahrádku, v lese prosekal pěšiny a dohlížel na opravy na domě.

Dům sám byl podivná trojúhelníková záležitost, kterou postavil před lety s několika přáteli na základech staré zchátralé chalupy. O těch lidech se mluvilo jako o hipících – ačkoliv na to musel být pan Jamieson přece jen dost starý, už tehdy, před dobou paní Jamiesonové. Vykládalo se, že si v lese pěstují marihuanu, tu prodávají a utržené peníze uchovávají v zapečetěných sklenicích, které zakopávají na svém pozemku. To slyšel Clark od lidí, s nimiž se seznámil v městě. Řekl, že je to hovadina.

„To už by tam někdo vlezl a ten poklad vykopal. Někdo už by ho měl donutit, aby prozradil, kde je.“

Z nekrologu se Carla s Clarkem poprvé dověděli, že Leon Jamieson dostal pět let před smrtí významnou cenu. Cenu za poezii. Nikdo se o tom nikdy nezmínil. Lidé zřejmě spíš uvěřili v peníze za drogy zakopané ve sklenicích než v peníze získané psaním básniček.

Krátce nato Clark prohodil: „Mohli jsme ho donutit, aby cvakal.“

Carla okamžitě pochopila, o čem mluví, ale vzala to jako vtip.

„Teď už je pozdě,“ řekla. „Jak jseš jednou mrtvej, tak už nemůžeš platit.“

„On nemůže. Ona by mohla.“

„Odjela do Řecka.“

„Však v Řecku nezůstane.“

„Nevěděla o tom,“ pokračovala Carla střízlivěji.

„Netvrdil jsem, že věděla.“

„Nemá o tom ani páru.“

„To už bysme zařídili.“

„Ne. Ne,“ protestovala Carla.

Clark pokračoval, jako kdyby ji neslyšel.

„Můžeme jí namluvit, že to dáme k soudu. Každou chvíli někdo dostane prachy za něco takového.“

„Jak bys to udělal? Nemůžeš přece zažalovat mrtvého.“

„Pohrozíme, že to dáme do novin. Slavnej básník. Na to by noviny skočily. Postačí, když jí pohrozíme, a ona už se poddá.“

„Ty jenom fantazíruješ,“ odbyla ho Carla. „Děláš si srandu.“

„Ba ne,“ řekl Clark. „Vážně ne.“

Carla prohlásila, že už o tom nechce mluvit, a on toho nechal.

Jenže druhý den se k tomu vrátili a potom znovu a znovu. Někdy dostával nápady, které se ani nedaly uskutečnit, ba mohly být dokonce nezákonné. Hovořil o nich stále vzrušeněji, a potom – Carla dost dobře nevěděla proč – je nechal plavat. Kdyby přestalo pršet, kdyby nastalo cosi jako normální léto, mohl by ten nápad pustit z hlavy jako ty ostatní. Jenomže to se nestalo a během posledního měsíce se svým plánem ustavičně zabýval, jako by šlo o něco vážného, co se dá hladce uskutečnit. Teď se zaobíral problémem, o kolik si říct. Budou-li chtít příliš málo, ta ženská by je asi nebrala

vážně a mohla by prokouknout, že blufují. A když příliš mnoho, mohla by se vzepřít a postavit si hlavu.

Carla už neříkala, že je to fór. Místo toho ho varovala, že to nevyjde. Ostatně lidi prý očekávají, že se básníci budou takhle chovat. Nestálo by tedy za to ututlat to penězi.

Clark tvrdil, že to vyjde, když se to provede šikovně. Carla se naoko zhroutí a vše paní Jamiesonové vyklopí. Pak se do toho vloží on, jako by to pro něho bylo překvapení, které se právě dověděl. Bude zuřit a vyhrožovat, že to všude rozhlásí. Nechá paní Jamiesonovou, aby se o penězích zmínila první.

„Tebe urazil. Obtěžoval tě a pokořil a mě taky urazil a pokořil, protože jsi moje žena. Je to otázka úcty.“

Hučel do ní znovu a znovu, i když se ho od toho nápadu pokoušela odvrátit. Trval na svém.

„Slib mi to,“ naléhal. „Slib.“

Souviselo to s tím, co mu před časem řekla a co už teď nemohla vzít zpátky ani popřít.

Někdy o mě projevuje zájem.

Cože? Ten dědek?

Někdy si mě zavolá do pokoje, když tam ona není.

Ano.

Když musela odejít na nákup a ošetřovatelka tam taky není.

To byl její šťastný nápad a on se ho hned s potěšením chopil.

A co potom uděláš? Jdeš dovnitř?

Hrála si na ostýchavou.

Někdy.

Tak on si tě zavolá do pokoje. No, Carlo? Co dál?

Žajdu se tam podívat, co potřebuje.

A co teda potřebuje?

Ten rozhovor probíhal šeptem, i když je nemohl nikdo slyšet, ba dokonce i když byli na výlučném území vlastní postele. Pohádka na dobrou noc, v níž záleželo na každé

podrobnosti, a k těm si pokaždé něco přidávali, a to s převšedčivou váhavostí, cudností, chichotáním, *sprosták, sprosták*. A po té hře nedychtil s vděčností jenom on, ale i ona. Snažila se mu zavděčit a vzrušit ho, vzrušit i sebe. Pokaždé ji potěšilo, že to ještě funguje.

A v jednom koutku její mysli to *byla* pravda. Viděla chlíp-ného starce, vypouklinu, která se mu udělala na pokrývce, chorého a bezmocného, skoro neschopného mluvit, ale dostatečně ovládajícího posuňkový jazyk, jímž naznačoval svou touhu, a štouchnutím a pokynem prstem si z ní chtěl udělat spojence, aby mu vyhověla a poskytovala příjemné důvěrnosti. (Její odmítání chápal Clark jako nutnost, ale kupodivu ho zároveň trochu zklamalo.)

Tu a tam se v ní vynořila představa, kterou musela ihned zarazit, aby všechno nezkazila. Myslela na to skutečné nezřetelné tělo pod pokrývkou, omámené léky, denně sesychající v pronajaté nemocniční posteli, které zahlédla jenom párkrát, když paní Jamiesonová nebo ošetřovatelka nezavřely dveře. Sama se k němu ve skutečnosti nikdy nepřiblížila víc.

Vlastně se hrozila, když měla k Jamiesonovým jít, ale ty peníze potřebovala a paní Jamiesonovou litovala. Připadala jí uštvaná a zmatená, jako náměsíčná. Jednou či dvakrát Carlu cosi napadlo a provedla nějakou hloupost, jenom aby trochu uvolnila atmosféru. Něco takového, co dělala, když si úplní začátečníci, poprvé na koni, neohrabaní a vyděšení, připadali pokoření. Tu metodu se pokusila použít taky na Clarka, když se babral se svými náladami. Na něho to už nepůsobilo. Zato vyprávění o panu Jamiesonovi se osvědčilo, to rozhodně.

Nebylo možné vyhnout se loužím na cestě ani vysoké zmáčené trávě podél ní či plané mrkvi, která nedávno rozkvetla. Ale vzduch byl celkem teplý, takže se neklepala zimou. Šatstvo měla celé promočené, snad svým vlastním potem nebo slzami, jež jí spolu s mírným deštěm stékaly po tváři. Časem

plakat přestala. Neměla nic, do čeho by si mohla utřít nos – papírová utěrka už byla celá promočená –, a tak se vyklonila a silně se vysmrkala do louže.

Zvedla hlavu a dlouze chvějivě hvízdla, což byl její signál – i Clarkův – pro Floru. Pár minut počkala a pak zavolala Floru jménem. Znovu a znovu hvízdnutí a jméno, hvízdnutí a jméno.

Flora se neobjevila.

Skoro se jí však ulevilo, když prožívala tu jedinou bolest nad ztrátou Flory, nad tím, že ji ztratila možná navždy, tak odlišnou od šlamastyky, do níž se zapletla pro paní Jamiesonovou, a od střídavého trápení s Clarkem. Zmizení Flory nemělo aspoň nic společného s ničím, co ona sama – Carla – provedla.

V domě neměla Sylvia co dělat, leda zotvírat okna. A přemýšlet – s dychtivostí, která ji udivila, aniž ji doopravdy překvapila –, jak brzy už Carlu uvidí.

Všechny pomůcky pro ošetřování nemocného už zmizely. Pokoj, kde mívala Sylvia s manželem ložnici a který se pak přeměnil v jeho úmrtní komoru, už vyčistily a uklidily, až vypadal, jako by se tam nikdy nic takového nestalo. S tím vším jí Carla pomáhala během těch několika horečných dnů mezi krematoriem a odjezdem do Řecka. Veškeré Leonovo šatstvo, které kdy nosil, i to, co nenosil, včetně darů od jeho sester, které ani nevybalili, naložily na zadní sedadlo auta a Sylvia to odvezla do obchodu s použitým zbožím. Jeho léky, holicí potřeby, neotevřené krabice s posilujícím nápojem, který ho udržoval v kondici, pokud to šlo, krabice sušenek se sezamovými semínky, které určitou dobu jedl ve velkém, plastové lahvičky s roztokem, jenž ulevoval jeho záďům, ovčí rouna, na nichž ležel – to všechno nacpala do plastových pytlů na odnesení do smetí, a Carla se vůbec na nic neptala. Ani jednou neřekla: „Snad by se to mohlo ještě

někomu hodit“ a nepoukázala na to, že celé kartony plechovek zůstaly neotevřené. Když si Sylvia povzdechla: „Teď mě mrzí, že jsem ty šaty odvezla do města. Mohla jsem to všechno spálit,“ nedala Carla najevo žádné překvapení.

Vyčistily sporák, vydrhly kuchyňské skříňky, ořely stěny a umyly okna. Jednoho dne se Sylvia usadila v obývacím pokoji a probírala veškeré kondolence, jež dostala. (Nezůstaly tam žádné nahromaděné papíry a sešity, které by bylo třeba probrat, jak by se u spisovatele dalo čekat, žádná nedokončená práce ani rukopisné poznámky. Už před několika měsíci jí prozradil, že všechno vyházel. *A žádná škoda.*)

Průčelí domu obrácené k jihu tvořila velká okna. Sylvia zvedla oči, překvapená vodnatým sluncem, které se konečně ukázalo – nebo možná Carliným stínem, jak s holýma nohama a s holými pažemi stála nahoře na štaflích, energickou tvář rámovanou načechranými pampeliškovými vlasy zapletenými do copu. Rázně postříkovala a leštila sklo. Jakmile si všimla, že se na ni Sylvia dívá, přerušila práci, rozhodila ruce, jako by byla ukřižovaná, a zatvářila se jako groteskní chrlíč. Obě se rozesmály. Sylvia cítila, jako by jí ten smích probíhal celým tělem jako hravý proud. Znovu se vrátila k dopisům, když se Carla opět pustila do mytí. Došla k závěru, že všechna takhle laskavá slova – upřímná i pouze formální, projevy úcty i lítosti – by mohla skončit rovněž jako ty ovčí kůže a sušenky.

Jakmile uslyšela, jak Carla skládá štafle a na verandě se ozvaly kroky, najednou se jí zmocnil ostych. Dál seděla se skloněnou hlavou na místě, když Carla vstoupila do pokoje a obcházela ji za zády cestou do kuchyně, aby kbelík a hadry uklidila zpátky pod dřez. Skoro se nezastavila, byla rychlá jako ptáček, ale stihla ještě lehce políbit Sylvii na skloněnou hlavu. Potom pokračovala a přitom si něco pohvizdovala.

To políbení nešlo Sylvii z hlavy. Neznamenalo nic zvláštního. Jenom jí chtělo říct *Hlavu vzhůru*. Nebo *Už je skoro*

hotovo. Znamenalo, že jsou dobré přítelkyně, které spolu udělaly spoustu otravné práce. Nebo možná jenom tolik, že právě vyšlo slunce. Že Carla už pomýšlí na návrat domů ke koním. Nicméně Sylvii to připadalo jako barevný květ, jehož okvětní lístky se v ní šířily s návalem horka jako záblesk menopauzy.

Tu a tam se v některém jejím kursu botaniky vyskytla dívka, jejíž chytrost, oddanost a neohrabaná ješitnost, ba i upřímná vášeň pro svět přírody Sylvii připomínaly ji samu v mladých letech. Takové dívky se kolem ní zbožně motaly a snad doufaly v nějaké důvěrné sblížení, jaké si ve většině případů nedovedly představit, a brzy jí šly na nervy.

Carla je ani v nejmenším nepřipomínala. Pokud vůbec Sylvii někoho připomínala, byly to jisté spolužačky z gymnázia – bystré, ale nikdy příliš bystré, šikovné na sporty, ale netoužící vyniknout, čiperné, ne však přehnaně ctižádostivé. Přirozeně šťastné.

„To místo, kde jsem byla s těmi dvěma starými přítelkyněmi, malinká vesnička, docela mrňavá, byla prostě taková díra, kde jenom občas zastaví nějaký autobus s turisty, jako kdyby zabloudil, a turisté vystoupí a rozhlídnou se kolem a jsou naprosto zmatení, protože vlastně nejsou nikde. A taky tam nebylo nic ke koupi.“

Sylvia vyprávěla o Řecku. Carla seděla kousek od ní. Konečně tam ta statná, nejistá úžasná žena seděla, v pokoji prosyceném myšlenkami na ni. Slabě se usmívala a se zpožděním přikyvovala.

„A zpočátku,“ pokračovala Sylvia, „zpočátku jsem se cítila taky zmatená. Bylo děsné vedro. Ale o tom světle je to pravda. Je úchvatné. A potom jsem přišla na to, co dělat. Jde vlastně jenom o těch pár prostých věcí, ale můžou člověku vyplnit den. Půl míle šlapeš po silnici koupit nějaký olej a půl míle na opačnou stranu pro chleba nebo pro víno a tím vyplníš dopoledne, potom pod stromy pojiš něco k obědu a po obědě

je tak horko, že se nedá dělat vůbec nic, jenom zavřít okenice a natáhnout se na postel a třeba si číst. Zpočátku si teda čteš. A potom už se ti nechce ani to. K čemu číst? Později si všimneš, že se stíny dlouží, a tak vstaneš a jdeš si zaplavat.

Jé,“ přerušila se. „Málem jsem zapomněla.“

Vyskočila a šla pro dárek, který Carle přivezla a na nějž ve skutečnosti vůbec nezapomněla. Jenom jí ho nechtěla předat hned, přála si, aby se vhodná chvíle naskytla přirozeněji, a zatímco mluvila, předem v duchu uvažovala o okamžiku, kdy se bude moci zmínit o moři a koupání. A říct, jako řekla právě teď: „To koupání mi připomnělo tohle, protože to je malá replika, víš? Je to malá replika koně, kterého našli pod vodou. Odlitá z bronzu. Vyhřabali ho po strašně dlouhé době. Pochází prý z druhého století před Kristem.“

Když tam Carla přišla a rozhlédla se, co bude třeba udělat, Sylvia ji vybídla: „Jen se na chvilku posad. Co jsem se vrátila, neměla jsem si s kým promluvit. Prosím.“ Carla se tedy posadila na krajíček židle s nohama od sebe a s rukama mezi kolena a vypadala sklesle. Jako by tápala po nějaké vzdálené zdvořilosti, zeptala se: „Tak jak bylo v Řecku?“

Teď stála s hedvábným papírem zmačkaným kolem koníka, kterého ještě celého nerozbalila.

„Představuje prý dostihového koně,“ vysvětlovala Sylvia. „V tom konečném spurtu, v posledním vzepětí v závěru závodu. Ten jezdec, ten chlapec, toho koně, jak vidíš, taky pobízí, aby ze sebe vydal, co může.“

Neprozdadila, že ten chlapec jí připomněl Carlu, a teď by ani nedovedla vysvětlit proč. Mohlo mu být teprve tak deset jedenáct. Možná že síla a půvab paže, která musela držet uzdu, nebo vrásky na dětském čele, zaujatost a čisté úsilí působily v jistém smyslu jako Carla, když loni na jaře čistila velká okna. Její pevné nohy v šortkách, široká ramena, velké rozmachy po skle, a potom jak se z legrace rozplácla a přitom vyzývala Sylvii, ba dokonce jí rozkazovala, aby se smála.

„Je to vidět,“ řekla Carla a svědomitě si teď bronzovou zelenavou sošku prohlížela. „Moc děkuju.“

„Rádo se stalo. Dáme si kafe, co říkáš? Zrovna jsem ho udělala. V Řecku bylo kafe dost silné, o něco silnější, než jak ho mám ráda, zato chleba chutnal božsky. A zralé fíky, ty byly úžasné. Posad' se ještě na chvíli, prosím pěkně. Měla bys mě zarazit, že si pořád melu svoje. Jak jste se měli tady? Jak šel život?“

„Většinou přšelo.“

„To je vidět. To je vidět,“ zavolala Sylvia z kuchyňského konce velkého pokoje. Jak nalévala kávu, rozhodla se, že o druhém dárku, který přivezla, zatím pomlčí. Nestál ji nic (za koníka zaplatila víc, než si asi děvče dovede představit), byl to jenom překrásný narůžověle bílý kamínek, který sebrala na cestě.

„To je pro Carlu,“ řekla své přítelkyni Maggie, která šla vedle ní. „Vím, že je to hloupost. Chci jenom, aby měla taky maličký kousek téhle země.“

O Carle už se kamarádce zmínila, i své druhé přítelkyni Soraye, jež tam s ní jela, a svěřila jim, jak pro ni dívčina přítomnost znamená stále víc, jaké se mezi nimi vytváří nepopsatelné pouto a jakou jí byla útěchou v těch hrozných měsících minulého jara.

„Těšilo mě, že jsem v domě mohla vidět někoho – někoho tak svěžího a překypujícího zdravím.“

Maggie a Soraya se zasmály, vlídně, ale ji to rozčililo.

„Vždycky jde o nějaké děvče,“ poznamenala Soraya a lhostejně rozpráhla těžké hnědé paže, a Maggie podotkla: „Všechny nás to někdy potká. Že se zakoukáme do nějaké holčičky.“

Sylvii to zastaralé slovo – *zakoukáme* – podivně naštvalo.

„Možná je to tím, že jsme s Leonem nikdy neměli děti,“ vylouvala se. „Je to hloupé. Přenesená mateřská láska.“

Obě přítelkyně začaly mluvit současně a prohlašovaly

každá jinak cosi v tom smyslu, že snad je to sice hloupé, ale je to koneckonců láska.

Ale Carla dnes nebyla tím děvčetem, jaké měla Sylvia v paměti, tím klidným, bystrým duchem, bezstarostným veselým mládětem, které ji provázelo v Řecku.

O dárek neprojevila skoro žádný zájem. Když sahala po hrnku kávy, tvářila se skoro zarputile.

„Byla tam jedna věc, která by se ti asi hodně líbila,“ prohlásila Sylvia rázně. „Kozy. Byly docela maličké i jako úplně dospělé. Některé strakaté, jiné bílé a po skalách poskakovaly jako – jako tamější duchové.“ Nuceně se zasmála, nedovedla to zadržet. „Ani by mě nepřekvapilo, kdyby měly na růžkách věnce. Jakkak se vede vaší kozičce? Nějak si nemůžu vybavit, jak se jmenuje.“

„Flora,“ odpověděla Carla.

„Flora.“

„Je pryč.“

„Pryč? Vy jste ji prodali?“

„Ne, zmizela. Nevíme, co s ní je.“

„Ale, to je mi líto. To je mi líto. A není naděje, že se znovu objeví?“

Žádná odpověď. Sylvia se na dívku podívala zpřímá, což až do té chvíle nikdy doopravdy nedokázala, a uviděla, že má oči plné slz a obličej flekatý – vypadal vlastně hrubě – a že překypuje trápením.

Nijak se nesnažila vyhnout Sylviinu pohledu. Pevně zátala zuby, zavřela oči a kývala se vpřed a vzad, jako by neslyšně úpěla, a potom, hrůza, začala opravdu úpět. Úpěla, plakala a lapala po dechu, po tvářích se jí řinuly slzy a teklo jí z nosu a divoce se rozhlížela, do čeho by si ho mohla utřít. Sylvia doběhla pro hrst papírových kapesníků.

„Nedělej si starosti, tumáš, všechno bude dobré,“ uklidňovala dívku a napadlo ji, že nejlepší by možná bylo vzít ji do

náručě. Ale to se jí ani trochu nechtělo a mohlo by to jejich vztah taky zhoršit. Dívka možná vycítila, že o něco takového Sylvia nestojí, že se jí ta hlučná scéna nejspíš hnusí.

Brebentila pořád dokola: „To je hrozný, hrozný.“

„Ne, není. Všichni si někdy potřebujeme poplakat. Nic se neděje, nedělej si starosti.“

A Sylvia měla bezděčně pocit, že se s každým okamžikem téhle ukázky trápení stává dívka obyčejnější, skoro jako jedna z těch ufňukanějších studentek v jejím kabinetu. Některé brečely kvůli špatným známám, ale to byl často spíš taktický úskok, krátké nepřesvědčivé kňourání. Méně časté skutečné přívaly pláče souvisely nějak s milostnými problémy či s rodiči, nebo dokonce s těhotenstvím.

„Teď nepláčeš jenom pro kozičku, vid’?“

„Ne, to ne.“

„Vypij si sklenici vody,“ navrhla Sylvia.

Chvilí trvalo, než voda trochu odtekla, aby byla studená, a Sylvia přitom přemítala, co ještě by měla udělat nebo říct, ale když se vrátila, Carla už se uklidňovala.

„No tak, no tak,“ konejšila ji Sylvia, zatímco dívka polykala vodu. „Není to tak lepší?“

„Ano.“

„Nejde o tu kozičku. Tak o co jde?“

„Já už to nevydržím,“ stěžovala si Carla.

Co nemůže vydržet?

Ukázalo se, že jde o manžela.

Věčně se na ni zlobí. Chová se, jako by ji nenáviděl. Carla nic neudělá dobře, ať řekne co řekne, všechno je špatně. Div se nezblázní z toho, že s ním musí žít. Někdy má dojem, že snad už se zbláznila. Jindy zase, že se zbláznil on.

„Bije tě, Carlo?“

To ne. Fyzicky jí neublížil. Ale nenávidí ji. Pohrdá jí. Nesnese její pláč a ona musí plakat, protože je pořád naštvaný.

Neví, co má dělat.

„Možná že víš, co máš dělat,“ řekla Sylvia.

„Vypadnout? Hned bych to udělala, kdyby to šlo.“ Carla se zase hlasitě rozbrečela. „Co bych za to dala, kdybych mohla utýct. Jenomže nemůžu. Nemám žádný peníze. Nemám, kam se na světě vrtnout.“

„No, jen se nad tím zamysli. Je to tak docela pravda?“ vyzvala ji Sylvia hlasem plným upřímné snahy poradit a pomoci. „Copak nemáš rodiče? Neříkalas mi, že jsi vyrostla v Kingstonu? Nemáš tam příbuzné?“

Její rodiče se přestěhovali do Britské Kolumbie. Clarka nesnášeli. Na ní jim vůbec nezáleželo, je jim fuk, jestli žije, nebo umřela.

Sourozence?

Jednoho bratra o devět let staršího. Je ženatý a bydlí v Torontu. Ani jemu na ní nezáleží. Clark mu byl protivný. Jeho žena je snob.

„Neuvažovala jsi někdy o chráněném bydlení pro ženy?“

„Tam nikoho nevezmou, dokud partner ženskou nezmlátí. A taky by se to každý dověděl a našemu podniku by to uškodilo.“

Sylvia se jemně usmála.

„Je teď vhodná doba, aby sis s tím dělala hlavu?“

Nato se Carla doopravdy zasmála. „Já vím,“ uznala. „Jsem blázen.“

„Poslyš,“ řekla Sylvia. „Poslouchej mě. Kdybys měla peníze, aby sis mohla dovolit odejít, šla bys? A kam bys šla? Co bys dělala?“

„Šla bych do Toronta,“ odpověděla Carla poměrně pohotově. „Ale bratrovi bych se vyhnula na sto honů. Bydlela bych v motelu nebo tak a sehnala bych si práci v některý stáji s jezdeckou školou.“

„Myslíš, že bys to zvládla?“

„V takový stáji jsem pracovala to léto, co jsme se poznali

s Clarkem. A teď mám víc zkušeností než tenkrát. Mnohem víc.“

„Říkáš to, jako by sis to už promyslela,“ poznamenala Sylvia zamyšleně.

„To až teď,“ opravila ji Carla.

„A kdy bys odjela, kdyby to šlo?“

„Hned. Dneska. V tuhle chvíli.“

„A brání ti v tom jenom, že nemáš peníze?“

Carla se zhluboka nadechla. „Jenom to,“ přisvědčila.

„Tak dobrá,“ řekla Sylvia. „Teď dobře poslouchej, co ti navrhu. Myslím, že do motelu bys neměla chodit. Podle mě bys prostě měla nasednout na autobus do Toronta, a tam bys mohla bydlet u jedné mé přítelkyně. Jmenuje se Ruth Stilesová. Má velký dům a bydlí sama a určitě by jí nevadilo, kdyby se k ní někdo nastěhoval. Můžeš tam zůstat, dokud si nenajdeš práci. S penězi ti vypomůžu. Po celém Torontu musí být spousta jezdeckých stájí.“

„To je.“

„Co na to říkáš? Mám zavolat a zjistit, kdy jezdí autobusy?“

Carla přitakala. Roztřásla se. Rukama si přejížděla po stehnech a prudce vrtěla hlavou ze strany na stranu.

„To se mi snad zdá,“ prohlásila. „Já vám to všechno splatím. Moc děkuju a ty peníze vrátím. Vůbec nevím, co mám říct.“

Sylvia už se vrhla k telefonu a vytáčela autobusové nádraží.

„Ššš, zjišťuju odjezdy,“ oznámila. Poslouchala, pak zavěsila. „Já vím, že to splatíš. A souhlasíš s tím bydlením u Ruth? Já jí dám vědět. Je tu ale jeden problém.“ Pohlédla kriticky na Carliny šortky a tričko. „V tomhle oblečení nemůžeš dost dobře jet.“

„No jo, ale domů se nemůžu pro nic vrátit,“ vyhrkla Carla v panice. „To nějak zvládnou.“

„Ale v autobuse bude klimatizace. To bys zmrzla. Musíme najít něco z mých věcí, co by sis mohla obléknout. Nejsme přibližně stejně velké?“

„Jste desetkrát štíhlejší.“

„Dřív jsem nebývala.“

Nakonec se rozhodly pro hnědé plátěné sáčko, skoro ne-nošené – Sylvii se nakonec nehodilo, jeho styl jí připadal příliš strohý –, a jedny na míru šité béžové kalhoty a krémovou hedvábnou blůzu. Carliny běžecké boty budou muset k tomu oblečení stačit, protože nohy měla o dvě čísla větší než Sylvia.

Carla se šla osprchovat – ráno se s tím ve svém rozpoložení nezdržovala – a Sylvia mezitím zavolala Ruth. Dnes večer bude Ruth pryč, na schůzi, ale klíč nechá u nájemníků nahoře a Carla ať u nich jenom zazvoní.

„Ale z autobusového nádraží si bude muset vzít taxi. To snad dokáže, ne?“ zeptala se Ruth.

Sylvia se zasmála. „Neboj se, ona není žádná nemožná puťka. Je to jenom ženská, která se ocitla v nepříznivé situaci, jak už se to někdy stává.“

„To je dobře. Totiž dobře, že chce vypadnout.“

„Vůbec žádná nemožná puťka,“ opakovala Sylvia a znovu si vybavovala Carlu, jak si zkoušela elegantní kalhoty a plátěné sáčko. Jak rychle se mladí dovedou vzchopit ze zoufalství a jak to dívce v těch nových šatech slušelo.

Autobus zastaví ve městě ve čtrnáct dvacet. Sylvia se rozhodla, že k obědu udělá omelety, na stůl prostře tmavomodrý ubrus, připraví broušené skleničky a otevře láhev vína.

„Doufám, že jsi už vyhládla a něco si sníš,“ řekla, když Carla vyšla čistá a zářivá ve vypůjčeném oblečení. Lehce skvrnitou pleť měla zardělou ze sprchy, vlasy vlhké a ztmavlé, cop rozpuštěný a krátké chmýří připláclé k hlavě. Přiznala, že už má docela hlad, ale když se pokoušela dát si sousto omelety do úst, ruce se jí natolik roztráslly, že to nedokázala.

„Nevím, proč se tak klepu,“ posteskla si. „To je asi tím rozrušením. V životě by mě nenapadlo, že to bude tak snadné.“

„Přišlo to tak náhle,“ poznamenala Sylvia. „Možná že ti to nepřipadá skutečné.“

„Ale jo, to ano. Všechno mi teď připadá doopravdy skutečné. Jako kdybych všechno to předtím prožívala v nějakém omámení.“

„Možná to tak působí, když se člověk k něčemu doopravdy rozhodne. Nebo by to tak mělo být.“

„Když má člověk někoho blízkého,“ řekla Carla s rozpačitým úsměvem a po čele se jí rozlil ruměnc. „Když má člověk opravdového přítele, jako já vás.“ Odložila příbor a zvedla nešikovně oběma rukama skleničku. „Připíjím opravdové přítelkyni,“ pronesla neobratně. „Asi bych si neměla ani cucnout, ale napiju se.“

„Já taky,“ připojila se Sylvia naoko vesele. Upila, ale pokazila ten okamžik tím, že řekla: „Zavoláš mu? Nebo co? Bude třeba, aby věděl, kde jsi, až tě bude očekávat doma.“

„Ne, volat nebudu,“ vyplašila se Carla. „To nedokážu. Co kdybyste vy –“

„Ne,“ odmítla Sylvia. „Vyloučeno.“

„Jasně. To je hloupost. To jsem neměla říkat. Když ono je těžký kloudně myslet. Nejspíš bych měla udělat to, že mu nechám ve schránce vzkaz. Ale nechci, aby ho dostal moc brzy. Ani nechci jet kolem, až pojedeme do města. Ráda bych to vzala zadní cestou. Jestli to teda napíšu – jestli ten vzkaz napíšu, nemohla byste, nemohla byste ho cestou zpátky všoupnout do schránky?“

S tím Sylvia souhlasila, poněvadž ji nic lepšího nenapadlo.

Přinesla papír a pero. Nalila ještě trochu vína. Carla si sedla a dumala a nakonec napsala pár slov.

Odcházím. Neboj o mně.

Sylvia si ta slova přečetla, když si cestou z autobusového

nádraží papír rozložila. Carla jistě věděla, že by měla napsat *neboj se a o mě*, jenže byla rozčilená a zmatená. Možná zmatenější, než si Sylvia uvědomila. Po víně se rozpovídala, ale nezdálo se, že by prožívala mimořádný žal a rozrušení. Hovořila o stáji, kde kdysi pracovala a seznámila se s Clarkem. To jí bylo osmnáct a právě ukončila střední školu. Rodiče si přáli, aby studovala dál, a ona souhlasila pod podmínkou, že se stane veterinářkou. Šlo jí především o to, a přála si to celý život, aby mohla pracovat se zvířaty a žít na venkově. Byla jednou z těch cáklých středoškolaček, o kterých se vykládají fóry, ale na to nehleděla.

Clark byl nejlepší učitel jízdy na koni, jakého měli. Uháněly ho houfy ženských, zapisovaly se do jezdeckých kursů jenom proto, aby je učil on.

Carla si ho s jeho ženskými dobírala. Zpočátku se zdálo, že se mu to líbí, ale později ho to štvalo. Omluvila se mu a snažila se mu to vynahradit tím, že ho přiměla, aby jí vyprávěl o svém snu – vlastně o svém plánu – pořídit si jezdeckou školu a stáj někde na venkově. Když jednoho dne přišla do stáje a uviděla ho, jak větší sedlo, uvědomila si, že se do něho zamilovala.

Teď došla k názoru, že to byl sex. Patrně šlo jenom o sex.

Když nastal podzim a Carla měla nechat práce a nastoupit na fakultu v Guelphu, odmítla tam odjet a tvrdila, že si potřebuje udělat rok volno.

Clark byl velmi chytrý, ale neměl trpělivost ani na dokončení střední školy. S rodinou se úplně přestal stýkat. Rodina prý je jako jed v krvi. Dělal zřízence v nemocnici pro duševně choré, diskžokeje v rozhlasové stanici v Letherbridge ve státě Alberta, pracoval na stavbě silnic poblíž Thunder Bay, stal se holičským učněm, prodavačem v obchodě s armádními přebytky. A to byly jenom práce, o kterých jí řekl.

Přezdívala mu Cikánskej tulák podle písničky, staré písne,

kterou zpívávala její máma. Teď ji po domě zpívala stále sama a matka poznala, že se něco děje.

*„Včera spala v měkkém loži
od večera do rána,
dnes na chladné tvrdé zemi
u milence cikána.“*

„Ten ti zlomí srdce, dej na mě,“ varovala ji matka. Nevlastní otec, inženýr, byl přesvědčen, že by nedokázal ani to. „Budižkničemu,“ odsoudil ho. „Jeden z těch, co nevědí, čeho se chytit.“ V Clarkovi viděl něco jako hmyz, který může smést ze šatů.

Carla ho bránila. „Copak si budižkničemu dokáže nastřádat tolik, aby si mohl koupit farmu? A to on mimochodem dokázal.“ Otec jenom odsekl: „Nebudu se s tebou hádat.“ Nebyla ostatně jeho dcera, jak dodal, jako by to byl nějaký důkaz.

Carla tedy musela přirozeně s Clarkem utéct. Její rodiče se chovali tak, že jim vlastně nic jiného nezbývalo.

„Dáš vědět rodičům, až se usadíš?“ zeptala se Sylvia. „V Torontu?“

Carla zvedla obočí, tváře vtáhla dovnitř a našpulila pusou. „Ani nápad,“ odpověděla.

Rozhodně byla trošku opilá.

Když Sylvia vhodila lístek do schránky a dorazila zpátky domů, odklidila nádobí, které ještě zůstalo na stole, umyla a vyleštila pánev od omelet, modré ubrousky a ubrus hodila do koše na špinavé prádlo a otevřela okna. Dělal to s nejasným pocitem lítosti a podráždění. Do sprchy Carle připravila nové mýdlo s jablečnou vůní a jeho aroma setrvávalo v domě, stejně jako předtím v autě.

Děšť se ještě nespustil. Nevydržela v klidu, a tak se šla

projít po cestě, kterou Leon upravil. Štěrka, jež nahrnul na rozbahněná místa, voda skoro spláchla. Každé jaro chodili na procházku a hledali plané orchideje. Naučila ho jména všech lučních květin – ale on je všechna, až na trillium, beztak zapomněl. Říkával jí Dorothy Wordsworthová.

Loni v létě si jednou vyšla a přinesla mu kytičku psích fialek, ale on se na ně jenom podíval – jako se někdy díval na ni – vyčerpaně, odmítavě.

Stále se jí vybavovala Carla, Carla, jak nastupuje do autobusu. Děkovala jí upřímně, ale už skoro ledabyle a zamávala jí jakoby bezstarostně. Už si na své spasení zvykla.

Po návratu domů Sylvia kolem šesté hodiny zavolala do Toronta přítelkyni Ruth, neboť věděla, že Carla tam ještě nemůže být. Dovolala se pouze na záznamník.

„Ruth,“ řekla. „Tady Sylvia. Volám ohledně toho děvčete, co jsem za tebou poslala. Doufám, že ti nezpůsobí nějaké potíže. Snad to půjde hladce. Možná že ti bude připadat příliš zaměřená na ty své problémy. Třeba je to jenom tím mládím. Ozvi se mi, ano?“

Zavolala znovu, než si šla lehnout, ale znovu narazila na přístroj, a tak řekla: „Zase Sylvia. Volám jenom pro kontrolu,“ a zavěsila. Bylo už mezi devátou a desátou, ale ještě se docela nesetmělo. Ruth se asi ještě nevrátila a děvče si netroufne v cizím domě zvednout telefon. Marně se snažila vybavit si jméno těch Ruthiných nájemníků z patra. Jistě taky ještě nešli spát. Avšak nemohla si vzpomenout. A je to tak lepší. Zbytečně by dělala příliš velký rozruch, ukázalo by se, že je příliš úzkostlivá, zašla by tím příliš daleko.

Šla si lehnout, ale v posteli nedokázala zůstat, a tak si vzala lehkou deku a uložila se na gauč do obývacího pokoje, kde spávala poslední tři měsíce Leonova života. Jistě neusne ani tam – přes široká okna neměla žádné závěsy a na obloze se dalo poznat, že vyšel měsíc, i když ho neviděla.

Potom se ocitla v nějakém autobuse – v Řecku? – se

spoustou neznámých lidí a motor autobusu povážlivě klepal. Probudila se a zjistila, že někdo klepá na domovní dveře.

Carla?

Carla seděla se sklopenou hlavou, dokud autobus nevyjel z města. Okna měl zabarvená, dovnitř nemohl nikdo vidět, ale musela se hlídat, aby se nedívala ven. Co kdyby zahlédla Clarka. Jak vychází z obchodu nebo čeká na přechodu a vůbec netuší, že ho opustila, myslí si, že je obyčejné odpoledne. Ba ne, myslí si, že je odpoledne, kdy se rozběhne jejich plán – jeho plán –, a už se nemůže dočkat, aby se dověděl, jak daleko s ním pohnula.

Jakmile se ocitli za městem, konečně hlavu zvedla, zhluboka se nadechla, rozhlédla se po polích, která byla skrze sklo lehce nafialovělá. Přítomnost paní Jamiesonové ji obklopila jakýmsi podivuhodným pocitem bezpečí a rozumnosti, takže její útek jí připadal jako ta nejrozumnější věc, jakou je možno si představit, vlastně jediný projev sebeúcty, na jaký se člověk v Carlině situaci zmůže. Carla se jí jako nikdy dokázala svěřit, a pocítila dokonce jakýsi zralý smysl pro humor, takže paní Jamiesonové odhalovala svůj život tak, aby získala její sympatie, a přesto zachovala ironický tón a pravdivost. A věřila, že dokáže žít tak, aby splnila pokud možno očekávání paní Jamiesonové – Sylviino. Měla vskutku pocit, že by paní Jamiesonovou mohla snadno zklamat – připadala jí jako nesmírně citlivý a rozumný člověk –, ale věřila, že se něčeho takového nedopustí.

Nebude-li se u ní muset zdržovat příliš dlouho.

Slunce svítilo stejně jako už delší dobu. Když seděly u oběda, vinné sklenky se v něm třpytily. Od časného rána už nepršelo. Vítr foukal dost čerstvý, takže u silnice zvedal promáčené chomáče polehlé trávy, rozkvetlého plevelu. Přes oblohu putovaly letní mraky, ne ty dešťové. Celá krajina se měnila, uvolňovala se, přecházela do pravého jasu

červencového dne. Jak svištěli po silnici, neviděla už skoro žádné stopy všeho toho nedávného nadělení – žádné velké louže na polích, podle kterých se dalo poznat, kde se zrno vyplavilo, žádné polámané stonky kukuřice ani zvalené obilí.

Napadlo ji, že o tom musí říct Clarkovi – že si možná z nějakého nerozumného důvodu vybrali mimořádně vlhký a nevlídný cíp země a že existují jiná místa, kde se jim mohlo dařit.

Nebo snad ještě může?

Potom jí došlo, že Clarkovi už samozřejmě nebude vykládat nic. Už nikdy. Nebude si dělat starosti s tím, co je s ním, co je s Grace, Mikem nebo Jalovečkem, Borůvkou nebo Lizzie Bordenovou. Jestli se Flora někdy přece jenom vrátí, ona už se to nedoví.

Nechala všechno za sebou vlastně už podruhé v životě. Poprvé se to odehrálo přesně tak jako v té písničce Beatles – v pět hodin ráno položila na stůl vzkaz a s Clarkem se setkala na parkovišti kostela o kus dál v ulici. Když s rachotem ujížděli pryč, pobrukovala si tu písničku: *She's leaving home, bye-bye*. Vzpomínala, jak tenkrát za nimi vycházelo slunce, jak se dívala na Clarkovy ruce na volantu, tmavé chloupky na jeho silných předloktích a vdechovala pach vnitřku nákladáku, pach oleje a kovu, náradí a koňských stájí. Studený vzduch podzimního rána vnikal dovnitř škvírami rezavé karosérie. Byl to vůz, v jakém nikdy nejel nikdo z její rodiny a jaký se vůbec málokdy objevil v ulicích města, kde žili.

Clarkovy starosti s dopravním ruchem toho rána (dorazili už na silnici 401), jeho soustředění na fungování auta, jeho strohé odpovědi, přimhouřené oči, a dokonce i jeho mírné podráždění tím, jak je omámená radostí – to všechno ji vzrušovalo. Stejně jako jeho neuspořádaný dosavadní život, přiznaná osamělost, něha při zacházení s koňmi i s ní. Viděla v něm architekta života, který mají před sebou, sebe

si představovala jako zajatkyňi, svou poddajnost jako něco správného a výlučného.

„Nemáš ponětí, co opouštíš,“ napsala jí matka v tom jediném dopise, který dostala a nechala bez odpovědi. Ale v těch roztřesených okamžicích ranního útěku rozhodně věděla, co opouští, i když měla jenom nejasnou představu, co ji čeká. Pohrdala rodiči, jejich domkem, dvorečkem, alby s fotografiemi, jejich dovolenými, kýčovitým vkusem, toaletou, šatnami, podzemním systémem zavlažovačů. Ve stručném vzkazu, který jim tam nechala, použila slovo *autenticky*.

Vždycky jsem cítila potřebu žít víc autenticky. Já vím, nemůžu očekávat, že to pochopíte.

Autobus právě zastavil v prvním městě na trase. Zastávku představovala čerpací stanice. Byla to právě ta, kam zpočátku zajížděli s autem, aby si koupili levný benzín. Tenkrát jejich svět zahrnoval několik měst v okolní oblasti a někdy se chovali jako turisté a v ponurých hotelových barech ochutnávali speciality. Vepřové nožičky, kyselé zelí, bramborové placky, pivo. A celou cestu domů zpívali jako blázniví zálesáci.

Ale časem začali takové vyjížďky považovat za ztrátu času a peněz. Tak se chovali lidé, než pochopili realitu života.

Carla se rozplakala, oči se jí zalévaly slzami, aniž si to uvědomovala. Umínila si, že bude myslet na Toronto, na první kroky, které ji tam čekají. Taxi, dům, který v životě neviděla, nezvyklá postel, v níž bude spát sama. A zítra bude listovat v telefonním seznamu a hledat adresy jezdeckých stájí, potom zajede bůhvíkam, kde jsou, a bude se ucházet o práci.

Nedovedla si to představit. Jak jede sama podzemkou nebo tramvají, jak pečuje o nové koně, mluví s novými lidmi, každý den se pohybuje mezi hordami lidí, a nikdo z nich není Clark.

Život, místo zvolené právě z toho speciálního důvodu – že se tam nebude vyskytovat Clark.

To divné a hrozné, co se jí začalo vyjasňovat o budoucím světě, jak si ho teď představovala, spočívalo v tom, že tam vlastně nebude existovat. Bude jenom přecházet sem tam, otvírat pusy a mluvit a udělá něco a pak zas něco jiného. Doopravdy tam nebude. A nejdivnější na tom bylo, že to všechno podniká, že jede autobusem a dělá si naděje, že se konečně najde. Jak by asi řekla paní Jamiesonová – a jak to mohla sama s uspokojením říct –, *bere život do vlastních rukou*. Nikdo se na ni nebude mračit, ničí náladovost ji nebude trápit.

Ale na čem jí bude záležet? Jak vůbec pozná, že je živá?

Teď od Clarka utíká, ale dosud pevně tkvěl v jejím životě. A až doběhne na konec, až bude jenom pokračovat, čím ho nahradí? Co jiného – kdo jiný – by se vůbec mohl stát tak živou výzvou?

Konečně přestala plakat, zato se roztrásla. Je jí bídně a bude se muset vzchopit, ovládnout. „Ovládej se,“ říkal jí někdy Clark, když procházel pokojem, kde se choulila a snažila se neplakat. To teď musí rozhodně udělat.

Zastavili v dalším městě. Bylo už třetí od toho, kde nastoupila, což znamenalo, že tím druhým projeli, aniž si toho všimla. Autobus tam jistě zastavil a řidič ohlásil jeho jméno, a ona v mlze strachu nic neslyšela a neviděla. Brzy už vjedou na dálnici a poženou se k Torontu.

A ona bude ztracená.

Bude ztracená. Jaký bude mít smysl nastoupit do taxíku, oznámit řidiči novou adresu, ráno vstát, vyčistit si zuby a vydat se do světa? Proč by si měla opatřit práci, jíst, vozit se veřejnou dopravou z místa na místo?

Případalo jí, že chodidla má nesmírně vzdálená od těla. Kolena, v cizích nažehlených kalhotách, jako by tížila nějaká železa. Klesá na zem jako raněný kůň, který už nevstane.

Autobus už naložil těch několik čekajících, kteří přistupovali v tomhle městě. Žena s miminem ve sportáčku mávala někomu na rozloučenou. Budova s kavárnou za nimi, jež

sloužila jako autobusová zastávka, se dala také do pohybu. Skrze cihly a okna se valila vlna, jako by je měla spláchnout. Jako by jí šlo o život, vlekla Carla své nabubřelé tělo a železné údy dopředu. Klopýtla a zvolala: „Pusťte mě ven.“

Řidič zabrzdil a podrážděně křikl: „Říkala jste přece, že jedete do Toronto?“ Lidé se po ní zvědavě ohlíželi a nikdo zřejmě nepochopil, že se jí zmocnila úzkost.

„Musím vystoupit tady.“

„Vzadu máme toaletu.“

„Ale ne, ne. Musím prostě vystoupit.“

„Čekat nebudu. Rozumíte? Zavazadlo máte vespod?“

„Ne. Ano. Ne.“

„Žádné zavazadlo?“

Někdo z cestujících prohlásil: „Nejspíš trpí klaustrofobií.“

„Je vám špatně?“ zeptal se řidič.

„Ne, to ne. Jenom potřebuju ven.“

„Tak jo. Hned to bude.“

„Přijed' pro mě. Prosím tě. Přijed' si pro mě.“

„Přijedu.“

Sylvia zapomněla zamknout dveře. Uvědomila si, že by je měla zamknout teď a neotvírat, ale už bylo pozdě, otevřela.

A nikdo tam.

Avšak byla přesvědčená, naprosto přesvědčená, že opravdu slyšela klepání.

Dveře zase zavřela a tentokrát i zamkla.

Ozval se nějaký hravý zvuk, zvonivé zaťukání, přicházelo od širokých oken. Rozsvítila, ale nic tam neviděla, a tak opět zhasla. Že by nějaké zvíře – třeba veverka? Francouzské dveře mezi okny, vedoucí do patia, také zapomněla zamknout. Ba ani je nedověřela, nechala je na prst pootevřené, když dům větrala. Začala je zavírat, a vtom se někdo zasmál, docela blízko, jako by s ní byl v pokoji.

„To jsem já,“ řekl nějaký muž. „Postrašil jsem vás?“

Tiskl se na sklo, těsně vedle ní.

„Clark,“ pokračoval. „Clark, co bydlí kousek dál u silnice.“

Nehodlala ho pozvat dál, ale netroufala si zabouchnout mu dveře před nosem. Mohl by po nich hmátnout, než by to stihla. A rozsvítit také nechtěla. Spala v dlouhém tričku. Měla z pohovky stáhnout deku a zabalit se do ní, ale vhodnou chvíli už zmeškala.

„Nechtěla jste se oblíknout?“ popíchl ji. „Mám tady pár věcí, co by se vám mohly hodit.“

Nesl nákupní tašku. Tu jí vrazil do ruky, ale nepokusil se jít s ní dál.

„Co to je?“ zeptala se ochraptěle.

„Jen se podívejte. Není to bomba. Nate, vemte si ji.“

Hmatala v tašce, ale nepodívala se dovnitř. Něco měkkého. A potom poznala knoflíky na sáčku, hedvábnou blůzu, pásek u kalhot.

„Napadlo mě, že bysme vám je měli vrátit,“ řekl. „Jsou to vaše věci, ne?“

Zařala zuby, aby jí necvakaly. V ústech a krku měla strašně sucho.

„Pokud vím, tak jsou vaše,“ dodal tiše.

Jazyk se jí pohyboval jako chumáč vlny. Donutila se vyslovit: „Kde je Carla?“

„Myslíte mou ženu Carlu?“

Už jeho obličej viděla jasněji. Pozorovala, že se náramně baví.

„Moje žena Carla je doma v posteli. Spí v posteli. Tam, kam patří.“

Byl to hezký muž, ale vypadal hloupě. Vysoký, hubený, statný, trochu přihrblý, což působilo uměle. Hraný, vědomý výraz hrozby. Přes čelo mu padala čupřina tmavých vlasů, rty lemoval marnivý knírek, v očích jako by se mu zračila naděje i posměch, chlapecký úsměv neměl nikdy daleko k nevrostlosti.

Jeho zjev jí byl vždycky protivný. O svém odporu se jednou zmínila Leonovi, a ten jí vyložil, že Clark si prostě není sám sebou dost jistý, a proto se chová až trochu moc přátelsky.

Fakt, že si není sám sebou dost jistý, neznamená, že jí nehrozí žádné nebezpečí.

„Pořádně vyčerpaná,“ řekl. „Po tom svým malým dobrodružství. Měla jste se vidět, jak jste se tvářila, když jste poznala ty šaty. Co jste si myslela? Že jsem ji zavraždil?“

„Byla jsem prostě překvapená,“ vysvětlovala Sylvia.

„Bodejt' ne. Po tom, co jste jí s tím útekem tak pomohla.“

„Pomohla jsem jí –“ soukala ze sebe Sylvia se značným úsilím, „pomohla jsem jí, protože byla hluboce nešťastná.“

„Nešťastná,“ opakoval po ní, jako by to slovo zkoumal. „To věřím. Byla strašně nešťastná, když vyskočila z toho autobusu a volala mi, abych si pro ni přijel. Tolik přitom brečela, že jsem skoro nerozuměl, co povídá.“

„Ona se chtěla vrátit?“

„Bodejt'. To bych řek, že se chtěla vrátit. Úplně hystericky vyváděla, jen aby mohla zpátky. U tý holky se střídají emoce, nadchne se pro něco, a za chvíli ji to zase mrzí. Ale vy ji asi neznáte tak dobře jako já.“

„Ona se docela těšila, že odejde.“

„Vážně? No, musím vám asi věřit. Nepřišel jsem se s váma hádat.“

Sylvia mlčela.

„Přišel jsem vám říct, že se mi nelíbí, když se pletete do mého života s mou ženou.“

„Je to lidská bytost,“ ujala se Sylvia opět slova, třebaže věděla, že by udělala líp, kdyby zůstala zticha. „Kromě toho, že je to vaše žena.“

„No těbůh, fakt? Moje manželka je lidská bytost? Doopravdy? Děkuju, že jste mi to řekla. Ale nepokoušejte se mě převést. *Sylvie*.“

„Já jsem vás nechtěla převézt.“

„Fajn. Tak to jsem rád. Nechci se rozčilit. Jenom vám chci říct pár důležitějších věcí. Tak zaprvý, že si nepřeju, abyste ještě někdy strkala nos do mého a manželčina života. Zadruhý už jí nedovolím, aby sem ještě někdy chodila. Ne že by ona sama nějak extra chtěla, o tom jsem přesvědčenější. V tuhle chvíli o vás nemá kdovíjak dobrý mínění. A je načase, abyste se naučila uklízet si barák sama.“

Tak co?“ uzavřel kázání. „Tak co? Je to jasný?“

„Naprosto.“

„To pevně doufám. Doufám, že jo.“

Sylvia přisvědčila.

„A víte, co si ještě myslím?“

„Copak?“

„Myslím, že mi něco dlužíte.“

„Cože?“

„Myslím, že mi dlužíte aspoň – aspoň omluvu.“

„No tak dobře,“ odpověděla Sylvia. „Když myslíte. Omlouvám se.“

Pohnul se, snad jí jenom chtěl podat ruku, a při tom pohybu zaječela.

Zasmál se. Rukou se opřel o rám dveří, aby je nemohla zavřít.

„Co to je?“

„Co co je?“ podivil se, jako by na něj zkoušela nějaký trik a ten jí nevycházel. Ale potom zahlédl něco, co se odráželo v okně, a prudce se otočil, aby se na to podíval.

Nedaleko domu tvořil terén široké mělké místo, které se v tuto roční dobu často zaplňovalo noční mlhou. Ta se tam nahromadila i dnes a celou dobu se tam válela. Ale teď nastala v jediném okamžiku změna. Mlha zhoustla, utvořila samostatný tvar a přeměnila se v cosi špičatého a zářivého. Zprvu to vypadalo jako koule z pampeliškového chmýří, která se valila kupředu, a potom se zhmotnila v jakési nadzemské

zvíře, čistě bílé, v cosi jako obrovitý jednorožec, co se na ně překotně řítilo.

„Kristepane,“ vypravil ze sebe Clark tiše a zbožně. Chytil Sylvii za rameno. Ten dotyk ji vůbec nevyděsil – přijala ho s vědomím, že ji tak buď chtěl chránit, nebo se sám uklidnit.

Potom vidina explodovala. Z mlhy a zvětšujícího světla – ukázalo se, že ho vrhá auto jedoucí po této zapomenuté cestě a hledající patrně místo k zaparkování – se vynořila bílá koza. Malá tančící bílá kozička, sotva větší než ovčácký pes.

Clark Sylvii pustil. „Kde ses tu prokristapána vzala?“ řekl.

„To je vaše koza,“ upozornila ho Sylvia. „Není to vaše koza?“

„Flora, naše Flora.“

Kozička se zastavila na krok od nich, tvářila se ostýchavě a svěsila hlavu.

„Floro,“ oslovil ji Clark, „odkud k čertu jdeš? Div jsme se nepodělali, jak jsi nás vyděsila.“

Nás.

Flora se přišinula blíž, ale hlavu dosud nezvedla. Štouchla Clarka do nohy.

„Zatracený pitomý zvíře.“ Mluvil rozechvělým hlasem. „Odkud jdeš?“

„Ztratila se,“ připomněla Sylvia.

„Jo, je to tak. Vlastně jsme už nedoufali, že ji ještě uvidíme.“ Flora zvedla hlavu. V očích se jí zalesklo měsíční světlo.

„Div jsme se nepodělali,“ vykládal jí Clark. „Vyšla sis hledat nápadníka? Vyděsila jsi nás, víš to? Už jsme si mysleli, že jsi duch.“

„To ta mlha,“ usoudila Sylvia. Vykročila ze dveří na patio. Cítila se naprosto bezpečně.

„No jo.“

„A potom světla toho auta.“

„Jako přízrak,“ dodal a už se uklidnil. A potěšilo ho, že ho napadl takový popis.

„Ano.“

„Mimozemská koza, to jsi, abys věděla. Jsi darebná koza z vesmíru,“ mluvil na Floru a hladil ji. Ale jakmile Sylvia vztáhla volnou ruku a chtěla ji popleskat – v druhé ještě stále držela tašku s věcmi, které půjčila Carle –, Flora okamžitě sklonila hlavu, jako by se chystala na pořádné trknutí.

„Kozy jsou nevypočitatelné,“ vysvětloval Clark. „Můžou vypadat krotce, ale ve skutečnosti nejsou. Jen co vyrostou.“

„A ona už je dospělá? Je taková maličká.“

„Nikdy už nebude větší.“

Jak tam stáli, shlíželi na kozu, jako by čekali, že jim umožní pokračovat v hovoru. Ale k tomu zřejmě nemělo dojít. Od toho okamžiku nemohli jít ani vpřed, ani vzad. Sylvia měla dojem, že mu přes tvář přeletěl stín lítosti, když to pochopil.

Ale uznal to. „Už je pozdě,“ prohodil.

„Asi ano,“ přitakala Sylvia, jako by šlo o obyčejnou návštěvu.

„Tak jdem, Floro. Už musíme domů.“

„S tím úklidem si to nějak zařídím, když bude třeba,“ řekla. „Ale teď to beztak nebudu hned tak potřebovat.“ A skoro se smíchem dodala: „Už vás nebudu otravovat.“

„Tak jo. Běžte už radši dovnitř. Bude vám zima.“

„Lidi si mysleli, že noční mlhy jsou nebezpečné.“

„To jsem nevěděl.“

„Tak dobrou noc,“ loučila se. „Dobrou noc, Floro.“

V tu chvíli zazvonil telefon.

„Promiňte.“

Zvedl ruku a odvrátil se. „Dobrou.“

Volala Ruth.

„Promiň,“ řekla Sylvia. „Změna plánu.“

Nespala a myslela na kozičku, jak se vynořila z mlhy, a připadalo jí to stále magičtější. Napadlo ji dokonce, jestli s tím nemá něco společného Leon. Kdyby byla básnířkou, o něčem takovém by napsala báseň. Měla však zkušenost, že témata,

která by se podle ní pro básníka hodila, Leonovi nevyhovovala.

Carla neslyšela Clarka odcházet, ale probudila se, když se vrátil. Řekl jí, že se zašel podívat do stájí.

„Před chvílí přejelo po silnici auto a mně přišlo divný, co tu pohledává. Nemoh jsem usnout, a tak jsem vyšel ven zkontrolovat, jestli je všechno v pořádku.“

„A bylo?“

„Pokud jsem viděl, tak jo.“

„A když už jsem byl vzhůru,“ pokračoval, „napadlo mě, že bych moh zajít na návštěvu k sousedce. Odneseš jí ty šaty.“

Carla se na posteli posadila.

„Nevzbudil jsi ji?“

„Vzbudila se sama. Bylo to dobrý. Trochu jsme si popovídali.“

„Bože.“

„Proběhlo to dobře.“

„O tantom jsi nemluvil, vid?“

„Ani slovíčko.“

„Já jsem si to všechno vymyslela. Namouduši. Musíš mi věřit. Byla to lež.“

„No dobrá.“

„Musíš mi věřit.“

„Tak ti věřím.“

„Já jsem si to vymyslela.“

„Dobrá.“

Vlezl do postele.

„Máš studený nohy. Jako by sis je někde namočil.“

„Pořádná rosa. Pojď ke mně,“ řekl. „Když jsem si přečet ten tvůj vzkaz, tak jsem se cítil vevnitř úplně prázdněj. Fakt. Kdybys mi někdy odešla, tak bych měl pocít, jako by ve mně nic nezbylo.“

Slunečné počasí pokračovalo. Na ulicích, v obchodech, na poště se lidé zdravili pochvalováním, že konečně přišlo léto. Tráva na loukách a dokonce i ubohé polehlé obilí se zvedaly. Louže vyschly, bláto se změnilo v prach. Foukal lehký teplý větrík a všichni dostali chuť zase něco dělat. Telefon vyzváněl. Zákazníci se zajímali o terénní jízdy na koních. Zájem projevíly i letní tábory, poté co zrušily návštěvy muzeí. Přijížděly dodávky s náklady rozjívených děcek. Koně poskakovali podél plotů, zbaveni překrývek.

Clark sehnal za slušnou cenu dostatečně velký kus střešní krytiny. Celý první den po Dni útěku (jak teď nazývali Carlin výlet autobusem) strávil spravováním střechy nad výcvikovým kruhem.

Pár dní, když si oba šli po své práci, na sebe Clark a Carla chvílemi zamávali. Pokud náhodou procházela těsně kolem něho a nikdo jiný tam nebyl, někdy ho políbila na rameno skrz lehkou látku jeho letní košile.

„Jestli mi ještě někdy budeš chtít utéct, tak ti nařežu na holou,“ varoval ji, a ona se ujišťovala: „To bys vážně udělal?“

„Co?“

„Nařezal mi na holou?“

„To si piš.“ Měl teď stále dobrou náladu, byl neodolatelný jako v dobách, kdy ho poznala.

Všude poletovali ptáci. Vlhovci, drozdi, párek hrdliček, které se ozývaly, sotva začalo svítat. Spousta vran a racků na průzkumných letech od jezera a velká káňata rousná, sedící ve větvích suchého dubu asi půl míle od domu na okraji lesa. Zpočátku tam jenom seděla a sušila si křídla, občas se zvedala a podnikala krátký zkušební let, chvíli přitom plácala perutěmi, a pak se zase uklidnila a nechala na slunci a teplém větru, aby vykonaly své. Trvalo asi den, než se ptáci docela vzchopili, vyletěli vysoko, tam zakroužili a padli k zemi, až zmizeli za lesem. Nato se pak vrátili odpočívat na svůj holý strom.

Znovu se objevila Joy Tuckerová – majitelka Lizzie –, opálená a přátelská. Ten nekonečný déšť ji otrávil, a tak odjela na putovní dovolenou do Skalnatých hor. Teď se vrátila.

„S počasím jste si to načasovala perfektně,“ vítal ji Clark. Brzy už spolu žertovali, jako by se nic nestalo.

„Lizzie vypadá v dobré formě,“ pochvalovala si. „Ale kdepak je ta její malá kamarádka? Jak se jmenuje – Flora?“

„Utekla,“ vysvětlil Clark. „Možná se taky vydala do Skalnatých hor.“

„Tam je spousta divokých koz. S úžasnými rohy.“

„Slyšel jsem.“

Tři nebo čtyři dni měli tolik práce, že ani nestihli zajít se podívat do dopisní schránky. Když ji pak Carla otevřela, našla tam účet za telefon, slib, že pokud si předplatí jistý časopis, mohou vyhrát milion dolarů, a dopis od paní Jamiesonové.

Drahá Carlo,

přemýšlela jsem o těch (poněkud dramatických) událostech několika posledních dní a přistihla jsem se, že mluvím sama se sebou, ale ve skutečnosti s tebou, tak často, že se ti prostě musím ozvat, i když jenom v dopise – jinak to teď nejde. A neboj se – nemusíš mi odpovídat.

Dál psala, jak se bojí, že se zapletla příliš těsně do Carlina života a pošetile si myslela, že Carlino štěstí a svoboda jsou totéž. Záleželo jí jenom na Carlině štěstí, a teď chápe, že ho Carla musí najít ve svém manželství. Sama jenom doufá, že její útěk a vzbouřené emoce vynesly na povrch její pravé city a snad i manželovi pomohly poznat, co k ní doopravdy cítí.

Ujistila Carlu, že pochopí, jestliže se jí v budoucnu bude chtít vyhýbat, a že bude vždycky vděčná za to, co vnesla do jejího života v tak těžké době.

Nejpodivnější a nejúžasnější věc v celém tom řetězu událostí mi připadá Flořino zjevení. Ždá se to skoro jako zázrak. Kde celou tu dobu byla a proč si zvolila k návratu právě ten okamžik? Manžel ti to jistě vylíčil. Mluvili jsme spolu u dveří do patia, a protože jsem byla otočená tváří ven, spatřila jsem jako první cosi bílého, jak se to na nás ze tmy hrne. Ten efekt vyvolala samozřejmě mlha těsně nad zemí. Byl ale opravdu děsivý. Myslím, že jsem hlasitě vykřikla. Nikdy v životě jsem tolik necítila, že jsem v zajetí nějakých opravdových kouzel. Asi bych měla poctivě přiznat, že to byl strach. Stáli jsme tam, dva dospělí lidé, jako přimrazení, a potom se z mlhy vynořila malá ztracená Flora.

Musí v tom být něco zvláštního. Samozřejmě vím, že Flora je jen obyčejné zvíře a že se nejspíš vydala na toulky proto, aby si namluvila partnera. V určitém smyslu její návrat vůbec nijak nesouvisí s našimi lidskými životy. Ale v tu chvíli její zjevení hluboce zapůsobilo na tvého manžela i na mě. Když jsou dvě lidské bytosti, rozdělené nepřátelstvím, současně očarovány – ne, vyděšené – stejným zjevením, rázem se mezi nimi vytvoří pouto a najednou jsou zcela neočekávaně jednotné. Sjednocené ve své lidskosti – jinak to vyjádřit nedovedu. Rozešli jsme se skoro jako přátelé. Flora má tedy v mém životě místo jako dobrý anděl a možná i v životě tvého manžela a tvém.

*Přeju ti hodně štěstí,
Sylvia Jamiesonová*

Jakmile si Carla dopis přečetla, zmačkala ho. Potom ho v dřezu spálila. Plameny vyskočily vysoko, až se polekala. Honem pustila vodu, potom shrnula měkké odporné černé oharky a spláchla je v záchodě, což měla udělat hned.

Celý den se něčím zaměstnávala, i nazítří a další den. Za tu dobu musela doprovázet dvě skupiny při terénní vyjížďce,

musela vyučovat děti, jednotlivce i několik najednou. Když ji Clark v noci objal – i přes spoustu práce nikdy nebyl příliš unavený, nikdy nehartusil –, nebylo jí zatěžko na to reagovat.

Připadalo jí, jako by někde v plicích měla vražednou jehlu, a bude-li dýchat opatrně, vůbec ji neucítí. Ale chvílemi se musela zhluboka nadechnout, a poznala, že tam stále ještě je.

Sylvia si najala byt v městě, kde učila. Dům nebyl na prodej – alespoň před ním nevyvěsili žádné oznámení. Leon Jamieson dostal jakési posmrtné vyznamenání – psalo se o tom v novinách. Tentokrát tam nebyla žádná zmínka o penězích.

Když nastaly suché zlaté dny podzimu – úspěšná a výnosná sezona –, Carla zjistila, že si už zvykla na tu ostrou myšlenku, která v ní stále tkvěla. Už tak nebolela, vlastně ji už ani nepřekvapovala. Měla teď v sobě téměř svůdnou představu, ustavičné kradmé pokušení.

Stačilo, aby jenom zvedla oči, aby se podívala určitým směrem, a hned věděla, kam by mohla zajít. Večerní procházka, jakmile skončí denní práce. Na kraj lesa k tomu holému stromu, kde měla káňata svou hostinu.

A potom špinavé kůstky v trávě. Lebka, snad s několika cáry krvavé kůže. Lebka, kterou by mohla držet v dlani jako čajový šálek. Vědění v jedné ruce.

Anebo možná ne. Není tam nic.

Mohlo se stát leccos jiného. Mohl Floru odehnat. Nebo přivázat dozadu na nákladák, odvézt ji někam dál a tam ji pustit. Odvézt ji zpátky tam, odkud ji dostali. Aby se jim tam nemotala a nic nepřipomínala.

Třeba je volná.

Míjel den za dnem, a Carla se k tomu místu ani nepřiblížila. Odolávala pokušení.

